

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
מגדולי ישראל,
על מדות טובות
שצביאות
לאהבת הזולת,
הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כב אדר"א' תשע"א שבת - ירושלים 4:58 תל-אביב 5:13 חיפה 5:03 מוצ"ש - ירושלים 6:11 תל-אביב 6:13 חיפה 6:12 ר"ת 6:51

פרשת ויקהל

נדיבות לב

מעלה לאדם אשר נשאו לבו אותו להטיב

עם הזולת מעל ומעבר למה שנתחייב !

נלמד מהפסוק: "ויבואו כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אותו" (פרק לה-כא)

ו**כתב האור החיים הק': "דע כי יש שתי דרגות במתנדבים, האחד הוא המתנדב ברצון נפשו כפי יכולתו וערך ממונו, ולזה יקרא "נדבה רוחו". והשני הוא המתנדב יותר מיכולתו מגודל טוביות לבו, ולזה יקרא "נשאו לבו". פירוש: שהלב מנשאהו ומעריכו בערך עשיר יותר ממה שהוא... ופתח במעולה שבשניהם ואמר כל איש אשר נשאו לבו. ודקדק לומר תיבת איש, לשון חשיבות, וכנגד השני אמר וכל אשר נדבה רוחו ולא אמר איש כי אינו חשוב בערך הראשון. עכ"ד.**

לדעת הרמב"ן, הטעם שהוצרכו לנשיאת לב לקרבה אל המלאכה, כי לא היה בהם שלמד את המלאכות האלה ממלמד, או מי שיאמן בהם ידיו כלל. אבל מצא בטבעו שידע לעשות כן ויגבה לבו בדרכי ה' לבא לפני משה לאמר לו, אני אעשה כל אשר אדוני דובר." עכ"ל.

נמצאנו למדים מדברי הרמב"ן - אומר המשגיח הגר"י **לוינשטיין זצ"ל -** כי אף שחצר לו לאדם נסיון או כישורים לתפקיד רוחני כל שהוא, אם רק מקננת בו ההשתוקקות העזה לקרבה אל המלאכה ההיא, יזכה לסייעתא דשמיא כאילו הוא זקן ורגיל במלאכה זו.

נאמר "וכל אשר נדבה רוחו אותו". במה תבחן ותוכר נדבת רוחו של אדם? מבאר הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל (בשיחות מוסר)** כי כשאדם תורם ומנדב את פרי עמלו ויגיע כפו, הרי זו הוכחה נאמנה על נדיבות לבו הגדולה, שכן בממון שעמל עליו ביותר גורם לו העמל שיהא חביב עליו, והוא חס עליו מאד.

משום כך - טוען רבי חיים - החשיבה התורה את תרומת הכסף והנחושת שעמלו בהם בעליהם, יותר מנדבת האבנים הטובות של הנשיאים. כי החשיבות נמדדת לפי נדבת הלב, ובנחושת שעמלו עליהן בעליהן יש יותר "לב" מאשר באבני השהם שהגיעו להם בנקל וללא טורח.

מוסיף רבי חיים: מכל המצוות שנצטוו ישראל מצינו רק מצוה אחת של יחיד שנאמר בה השתחוויה להש"ת. היא מצות ביכורים (דברים כו"י) והטעם לכך משום שיש במצוה זו נדיבות לב רבה של האדם. כי טבע האדם שהראשית חביבה עליו מן הכל, וגם הרי זה פרי עמלו שיוגע וטרח בו כל השנה בחרישה, סיקול, זיבול וזריעה וכל עבודות השנה, ואין לך חביב על האדם מדבר שעמל בו. והראשית החביבה של פרי עמלו זה הוא נתון לה', הרי זו נדיבות לב מאין כמוה. ועי"ז הוא זוכה למעלת ההשתחוויה להקב"ה, אשר בה באה לידי ביטוי התפשטות הגשמיות, שהרי המשתחווה הוא כאומר שאינו תופס מקום בעולם כלל, והוא מוסר את נפשו וגופו לשמים.

נדיבות ללא גבול...

צדקת פזרונו של הגאון **רבי חיים סולובייצ'יק זצ"ל** לעניים מגודל טוב לבו, היה ללא גבול, וכך היה קורה שמהמשכורת שקיבל, כמעט ולא נשאר מאומה לאחר שעות ספורות, בהן היה מחלק את כספו לעניים שבאו לבקש את מתת ידו.

כאשר נודע הדבר לגבאי הקהילה, החליטו כי מעתה תובא המשכורת לידיה של הרבנית, כדי שתישאר בידה...

ואולם כאשר באו שוב פושטי יד, ולרבי חיים לא היה כסף בידו, לקח כרית מכריות הבית ונתן לעני כשהוא מייעץ לו: "תמכור את הכרית ויהיה לך כסף..."

עובדות לבית בריסק

לב רחום וחנון

למרות חולשתו של הגאון **רבי יהודה צדקה זצ"ל**, בשנות חייו האחרונות, היתה דלת ביתו פתוחה לכל הנזקקים, העניים והחלכאים, בכל שעות היום והלילה. הללו היו פוקדים את ביתו פעמים רבות כדי לשבור את רעבונם מבלי לחוש עצמם בזויים בבית זה.

פעם אירע ואשה עניה אחת ניצלה את נדיבותו של הגר"י צדקה ואת לבה הרחום של הרבנית. היא התנהגה בדירתם כבת בית ומידי פעם נטלה לעצמה ממצרכי המזון אשר במטבח. חשב מאן דהו להעיר לה. ברם הרב צדקה לא הרשה לו בשום פנים באומרו: "וכי האוכל בבית, שלי הוא, הרי הוא של הקב"ה..."

וזאת ליהודה

הממהרים לקום...

הגר"א דינר זצ"ל, למד בצעירותו אצל הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל. והיה מספר כי זכה לשהות בחדרו שבישיבה במשך תקופה מסויימת.

"פעם התחשק לי לראות" - מספר הרב דינר - "כיצד קם המשגיח מהמיטה בבוקר, באותו בוקר התעוררתי מוקדם והנה המשגיח עדיין ישן. שמחתי מאד שזה עתה אוכל לחזות כיצד מזנק המשגיח ממטתו לעבודת הבורא".

ואכן המשגיח התעורר ומכיוון שלא רציתי שיידע שראיתי עצמתי את עיני למספר שניות ומיד פקחתי אותן שוב, והנה רואה אני שהמשגיח כבר עומד על רגליו מוכן ומזומן לעבודת בוראו. לא הצלחתי לראות ברגע הקימה כפי שרציתי.

"הממהרים לבוא..."

בנו של כ"ק האדמו"ר רבי יחזקאל משינאווא זצ"ל הרה"צ רבי משה זצ"ל בתקופת היותו בוינא התוודע למנהג מוזר שהשתרש בקרב בני המקום: בערב שבת רגילים היו להקדים לקבל פני שבת מלכתא, ואילו במוצאי השבת הבדילו ועשו מלאכה עוד קודם הזמן הראוי.

התבטא רבי משה ואמר להם שעתה התחוויר והתבהר לו הבנת הנוסח בזמר כל מקדש: "המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא". שהרי לכאורה קשה שהיה צריך להקדים "הממהרים לבוא" שזה בערב שבת ורק אחר כך "ומאחרים לצאת" - במוצאי שבת!?

אלא חרוז זה בא להשמיענו שרק בתנאי קודם למעשה - שמאחרים לצאת מן השבת, רק אז משובח ומהולל הוא זה הממהר לבוא. אולם אם ממהרים לבוא רק כדי שיוכלו להקדים לצאת מן השבת, אזי אין בכך כל חשיבות ומעלה.

"איך אתן לו לחכות?"

פעם אחת הגיע יהודי לביתו של הצדיק רבי אליהו ראטה זצ"ל וביקש חפץ כלשהו שהיה זקוק לו. אותו חפץ היה מונח בחדר פנימי שדלתו היתה נעולה. רבי אליהו שהשתוקק להטיב עם הזולת ולהשאיל לו חפצו, הלך להביא את המפתח אך לא מצאו. הוא הוסיף לחפש מעט ועדיין לא מצאו.

בשלב זה החליט רבי אליהו לפתוח את הדלת בכל מחיר כדי לספק ליהודי את מבוקשו. הוא נטל בידו פטיש... ורצה לפרוץ את המנעול כדי שיוכל להוציא את החפץ הדרוש לאותו יהודי.

אחד מתלמידיו של רבי אליהו ששהה אז בביתו, נדהם למראה עיניו ושאל שאלה הגיונית את רבי אליהו: "אולי כדאי להמתין עוד מעט קט לפני ששוברים את המנעול? אולי נחפש ביתר שאת ונמצא את המפתח?..."

אך רבי אליהו לא אבה להמתין. ונימוקו עמו: "יהודי זקוק עכשיו לחפץ המונח בחדר הפנימי, איך אתן לו לחכות!?"

איש חסיד היה

לבצע בזריזות כל פעולה טובה שמזדמנת לו לעשות לזולתו!

נלמד מהפסוק: "והנשאים הביאו את אבני השהם" (פרק לה-כז)

וכתב רש"י: אמר רבי נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכת המזבח בתחילה, ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה? אלא כך אמרו נשיאים: יתנדבו ציבור מה שמתנדבין, ומה שמחסירין אנו משלימין אותן, כיון שהשלימו ציבור את הכל שנאמר "והמלאכה היתה דים" (פרק לז-ז) אמרו נשיאים מה עלינו לעשות, הביאו את אבני השהם וכו'. ולפי שנתעצלו מתחילה נחסרה אות משמם "והנשאים" כתב. עכ"ל.

גורמי העצלות והפסדיה

הרמח"ל ז"ל (במסילת ישרים פ"ט) מונה את גורמי העצלות ואלו דבריו: "כי הגורם להפסד הזריזות הוא בקשת המנוחה הגופנית ושנאת הטורח ואהבת העדונים בתשלום כל תנאיהם. אדם כזה, ודאי תכבד עליו העבודה לפני בוראו כבוד גדול. כי מי שירצה לאכול אכילותיו בכל הישוב והמנוחה, ולישון שנתו בלא טורח, וימאן ללכת אם לא לאיטו, הנה יקשה עליו להשכים לבתי כנסיות בבוקר, או לקצר בסעודתו מפני תפלת המנחה בין הערבים, או לצאת לדבר מצוה אם לא יהיה העת ברור. כל שכן למהר עצמו לדבר מצוה..."

וממשיך המסילת ישרים: "ומי שמרגיל עצמו למנהגות האלה, איננו אדון בעצמו לעשות היפך זה כשירצה. כי כבר נקשר רצונו במאסר ההרגל הנעשה טבע שני. ואמנם צריך שידע האדם כי לא למנוחה הוא בעולם הזה, אלא לעמל וטורח. ולא ינהג בעצמו, אלא מנהג הפועלים העושים מלאכה אצל משכיריהם... וכדרך יוצאי הצבא במערכותיהם אשר אכילתם בחפזון ושנתם עראי ועומדים תמיד מוכנים לעת קרב... וכשירגיל עצמו על זה הדרך, ימצא העבודה קלה עליו ודאי. כיון שלא יחסר בעצמו ההזמנה וההכנה אליה".

"עוד ממפסידי הזריזות" - מוסיף הרמח"ל - "הוא רוב הפחד וגודל המורא מן הזמן ותולדותיו. כי פעם ירא מהקור או מהחום, ופעם מהפגעים, ופעם מן החלאים, ופעם מן הרוח, וכיו"ב. וכעין שאמר שלמה המלך ע"ה "אמר עצל שחל בדרך ארי בין הרחובות" (משלי כו).

חוסר זריזות מיסב נזק ולא רק מונע טובה

כאשר מפסיד האדם את הזריזות ונדבק בו ריבוי העצלות, אזי הפסדיו גדולים ביותר. וכמו שכתב הרמח"ל (שם פ"ג): "כי הנה העצל אף על פי שאינו עושה רע בקום ועשה, הנה הוא מביא את הרעה בשב ואל תעשה שלו. ככתוב (משלי יח): "גם מתרפה במלאכתו אך אם הוא לבעל משחית" כי אף על פי שאינו המשחית העושה את הרעה בידו, לא תחשוב שהוא רחוק ממנו. אלא אחיו ובן גילו הוא". וממחיש שלמה המלך (משלי כד) כיצד נראה שדהו של איש עצל: "על שדה איש עצל עברתי ועל כרם חסר לב, והנה עלה כולו קמשונים כוסו פניו חרולים וגדר אבניו נהרסה". עכ"ד.

כנראה שמטעם זה סובר רבי יהודה החסיד ז"ל שלא יעכב את המצוה שבאה לידו אפילו על מנת לעשותה ביתר הידור כפי שכתב (בספר חסידים - תתעח) בזה הלשון:

"כתב (תהלים קיט-ס) חשתי ולא התמהמתי לשמור מצוותך. לא יעכב אדם את המצוה עבור זה שאמרה תורה (שמות טו-ב) "זה אילי ואנוהו" - התנאה לפניו במצוות. שלא יאמר אדם: כיון שיש לי טלית לקנות, אמתין עד שיבוא לידי טלית יפה מאד, אלא יקנה מיד טלית, אעפ"י שאינו יפה כל כך".

נמצאנו למדים מדברי רבי יהודה החסיד והרמח"ל, שכל מצוה או מעשה טוב שיכול אדם לעשות היום ועכשיו, אסור לו לדחות למחר ומחרתיים! גם אם נדמה לו שאז יבצע את הדבר טוב יותר.

להיות קשור ומאוחד עם הרבים באהבה ושלום!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל... אלה הדברים אשר ציוה" (פרק לה"א) ומבארים המפרשים: מכיון שהפירוד והמחלוקת הוּו מאז ומעולם גורם לערעור היסודות... וכידוע בעוון מחלוקת ושנאת חנם נחרב בית המקדש, לפיכך עתה בהקדמת המשכן מקהיל משה את עם ישראל, ומכניסם יחדיו כדי שיהיו מאוחדים, שכן השלמת המשכן וקיומו תלוי באחדות העם.

סגולת האחדות - להנצל מכל מיני מרעין בישינ

לציבור מאוחד ישנה סגולת הגנה מפני מרעין בישינ, יותר מאשר אילו היה מפורד ומפולג ליחידים, לומד זאת הכלי יקר מהפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו" (פרק ל"ב). מדוע כתוב "ראש" בלשון יחיד ו"נפשו" בלשון יחיד? אלא ללמדנו, שאזהרת הענישה על חטא העגל היא רק כאשר נמנה כל יחיד בפני עצמו ורק לכך נצרכת ההגנה של מחצית השקל, אבל לרבים שיש להם הגנה מכח שהם רבים "דרבים נפישי רחמי" בלשון חז"ל הם אינם צריכים להגנה זו של מחצית השקל.

זו הסיבה שנצווה ליתן "מחצית השקל" ולא שקל שלם. להראות שאין האיש אדם שלם, אלא רק חצי אדם, ורק עם החצי השני נעשה שלם, ולכן ע"י שיתן איש כופר נפשו, מחצית השקל, יראה בזה שאינו נפרד מכלל ישראל אלא נכלל הוא בכלל, ועיי"ז לא יהיה בהם גוף.

רק בכח אחדות זו של העם, יש ביכולתו לעמוד כצור איתן מול אויביו ולגבור עליהם. ניתן לרמוז זאת באמירתו של המן הרשע למלך אחשוורוש: "ישנו עם אחד מפורז ומפורד בין העמים" (אסתר ג"ח) כלומר, עובדה זו שאין העם מאוחד לאלוקיו תקל עלינו את המלאכה להשמידו. ולכן העצה הראשונה להצלת העם - שאמרה אסתר למרדכי - היתה, לאחד את העם: "לך כנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן" - תאחד אותם! וכפי שאכן נרמז בהמשך: "אשר נתן המלך ליהודים... להקהל ולעמוד על נפשם", כלומר בראש ובראשונה "להקהל" להתאחד! וממילא יוכלו אז "לעמוד על נפשם"...

שלום מתוך אחדות ושיתוף - מביא שמחה

בכוחה של האחדות להביא גם לידי שמחה. את זאת למד רבי שמואל מסלונים זצ"ל מ"סדר העבודה" ביום כיפור, שם אנו אומרים: שש [שמח], ועירה דם הפר לתוך מזרק שבו דם השעיר ונתן המלא בריקן כדי שיתערבו יפה". ולכאורה יש לתמוה: מדוע דוקא בעבודה זו היה שש ושמח?

אלא, מבאר רבי שמואל, משום ששבעת ימים קודם יום הכיפורים היה הכהן הגדול מופרש מביתו לישיב בדד בלשכת פלהדרין. גם אח"כ ביום כיפור הביא קרבן לישראל לחוד ולעצמו לחוד, הפר שלו והשעיר לישראל. והיה מצטער בלבו על שאינו נכלל עם ישראל כולם כאחד אלא מובדל בפני עצמו. עכשיו שהגיע שעתו למרס את דם קרבנו בדם הקרבן של כלל ישראל, ושוב היה עמהם יחדיו, מובן שנתמלא שמחה!

החתם סופר היה אומר: יש שלום ויש שלום. יש שלום מתוך פחד ואימה, כדרך שהשלימו מואב ומדין מפחדם של ישראל. כמו שאמרו במדרש: משל לשני כלבים שהיו מריבים זה עם זה. בא זאב על אחד מהם. אמר השני: אם איני עוזרו, היום הורג את זה ולמחר יבוא עלי... ויש שלום על ידי פיזור לרשעים שהוא הנאה להם והנאה לעולם (סנהדרין ע"א): יתפרדו כל פועלי און (תהלים צ"ב) שלום זה מלווה בחשש תמידי פן ישובו ויתחברו.

אבל השלום המושלם הוא: "שלום במרומיו" שמיכאל שר החסד וגבריאל שר הגבורה משלימים זה את זה (ילקוט שמעוני שה"ש ג) בשלום אמת בלא קנאה ותחרות. ועל כך אנו מבקשים: "עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו", לא שלום תוך פחד ופיזור, אלא מתוך אחדות ושיתוף! (עפ"י דרשות החת"ס)

"איך אוכל לקבל עלי אחריות למחלוקת"...

הגאון רבי חיים זייצ'יק זצ"ל סיפר את המעשה שלפנינו: לאחר ההתקוממות ברוסיה בשנת תרס"ח, התכנסו בראדין אנשי ההמון ויסדו "חברא קדישא" חדשה. ביסוד "חברא קדישא" זו היה משום התנגחות ב"חברא קדישא" הקיימת שבראשה עמדו ה"בעלי בתים" מטבע הדברים היתה עלולה להתפתח מכך מחלוקת גדולה, לפיכך מיהר **החפץ חיים** לעלות בשבת על הבימה בעת התפלה ואמר את הדברים דלהלן:

"**אחים** יקרים! אילו היו נותנים לי אלפיים רובל על מנת שאבוא לדרוש, לא הייתי מסכים. אני זקנתי וכל שעה יקרה לי, על כן לא הייתי מוכר את זמני בכסף. אבל רואה אני הכרח לדרוש בפניכם".

"**אני** נמצא כאן למעלה מחמישים שנה, והנני זוכר את כל היהודים שעמדו אז בבית הכנסת, פלוני ואלמוני וכו', היכן הם היום? הזכר שנשאר מהם הוא רק מצבות בבית הקברות! רבים מכם לא היו אז עדיין בין הנולדים, וחלק מכם שהיו אז ילדים נמנים כיום על הזקנים. הלואי שנאריך כולנו ימים אבל סוף כל סוף הרי נבוא כולנו לשם, וניאלץ למסור דין וחשבון על מה שעשינו כאן בעולם הזה".

"**דעו** לכם רבותי! ענין המחלוקת הוא דבר חמור מאד, שאף מי שמקיים מצוות רבות נחשב לזורק לתוך צרור נקוב. בטוח אני שכאשר יראו שם את אימת הדין ינסו לתפורס כל קש כדי להנצל, ויאמרו שהיה בעירנו יהודי בשם ישראל מאיר שחשבו אותו לתלמיד חכם, והוא ראה את הכל ושתק. לכן אני מבקש מכם שלא תזכירו את שמי. יש לי חבילה משלי ואיני יודע איך אני אעבור את הדין, ואיך אוכל לקבל עלי אחריות של אחרים"!

תוך כדי אמירת הדברים פרץ החפץ חיים בבכי וכל גופו החל לרעוד מפחד. הדבר השפיע על הקהל וקיבלו על עצמם לבטל מיד את ה"חברא קדישא" החדשה. ותיקנו תקנה למשך שלוש שנים לא לקבל דמי קבורה ולעסוק בזה כראוי לגמילות חסד של אמת.

המאורות הגדולים - י"ט

אחדות - ערובה טובה להצלחה

בתשרי תרפ"ה נבחר הרכב חדש ל"ועד הקהילה" דפוניבז'. עם התכנס הועד החדש לשיבתו הראשונה ביקש הגאב"ד הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל בדברי ברכתו, לשמור על רוח האחדות ולהמנע מפירוד לבבות באשר "יש בה ערובה טובה להצלחת הפעולות המעשיות של קהילתנו".

ואכן במהלך חודשי החורף הבאים נוכחו אנשי ועד הקהילה לראות עד כמה צדק הרב דמתא כשתבע מהם לשמור על האחדות, כי רק בכחם המאוחד יוכלו לעמוד כנגד כנופיה של בריונים מאנשי הצבא שהשתוללה בחוצות העיר והתכוונה לזרוע הרס בבתי המסחר היהודיים, וע"י האחדות הצליחו לגבור עליהם.

הרב מפוניבז'

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

יעקב איש תם !

בעוונותי הרבים התגלגלו העניינים בכיוון כזה בו נוצר ליעקב שם של זיפן - והרבה מכך באשמתי! נכון שהוא לומד עם כל ה"ברען", מתפלל בכוונה, בעל מידות טובות וחביבים של רבני הישיבה. אבל המכשיר הקטן הזה הפך את התמונה על פיה, או לכל הפחות טשטש אותה חמורות!

בכל פעם שהוא התעסק עם הפלאפון, הרגשתי שאני רוצה לצעוק: "תראו את... השקרן הזה (סליחה על הביטוי החרפי) שמסתובב פה ומציג את עצמו כבחור הטוב ביותר. הוא זוכה לאהדה והערכה אצל כולם, אך הוא בעצם שקוע עמוק בהבלים שמוכר לו המכשיר הלא כשר".

אודה ולא אבוש: היו רגעים בהם המחשבות השליליות אודותי לא הסתדרו לי בראש מבחינה לוגית. שכן בעבר עקבתי אחר תהליך התדרדרותם של בחורי ישיבה שנפלטו מהמסגרת. התהליך היה מתבטא אצלם בלימוד יבש, בתפילה חולמנית בדיבור ולבוש זול, וכן על זה הדרך. אבל אצל יעקב לא הבחנתי אפילו בפרט אחד משורת הסימפטומים. אדרבה! הבחור הזה היווה מקור השראה וחיזוק לרבים - ואני בכללם.

* * *

"לא כשר, אה? -" העזתי לזרוק את המילים הללו לכיוונו רק בתום תקופה בה הבחנתי שאני לא מרוכז בלימוד, אלא רק בניסיונות לפענח את התעלומה... הוספתי ואמרתי בחיוך קל: "נו, מה התינוץ?...?" חיקיתי שהוא יספר על התעריף המוזל שיש לו במכשיר וכדו' אבל הוא רק שתק.

כעבור זמן התעשת ואמר: "אבא שלי חירש. בתור בן הזקונים שנשאר בבית אני צריך לתקשר איתו ולעזור לו כאשר הוא נזקק לכך. הדרך היחידה לדבר איתו - כשאני לא לצידי - זה רק באמצעות המסרונים. אני מאוד מצטער שזה קוטע לנו את הרצף, אבל תבין, הכל נעשה בהוראת רב. בעצם; התנאי לכך שאוכל לשהות בישיבה, זה האפשרות להמשיך ולהיות זמין לצרכיו של אבא!"

שתקתי גם אני. הנהנתי בראשי כמטוטלת חסרת מנגנון ומיד כשסיימנו עליתי לחדרי. הרגשתי נורא. נורא בגלל החשדות והשם רע שהפצתי בקרב בחורים לא מעטים לגביו.

מסתבר שגם הוא מצידו היה צריך מראש ליטול יזמה כדי להסיר ממנו חשד (משום 'הייתם נקיים') ואינני יודע מה הייתה הסיבה שהוא נמנע מלשוחח על כך כבר בתחילת הזמן; אולי התבייש, אולי לא העריך נכונה את ההשלכות, ואולי לא לקח בחשבון את החברותא ה"חפרן" שנפל בחיקו...

מה שאני למדתי מכל הסיפור היו שני יסודות שילוו אותי כל ימי חיי:

- תמיד תמיד ושוב תמיד לדון לכף זכות!
- אף פעם לא "לקטלג" אנשים על פי קודים חיצוניים.

מכון 'אהבת אמת' - ירושלים

הציבור מוזמן להשתתף בסדנה בנושא מידות טובות, המונחת ע"י הרב נפתלי וינברג שליט"א. הסדנה מתקיימת מידי יום שלישי, בשכונת 'שערי חסד' ירושלים, בין השעות 8-9 בערב. יש לתאם השתתפות בטלפון: 02-5671812 מספר המקומות מוגבל.

אני בחור ישיבה, שנה ראשונה בישיבה גדולה וידועה. הסיפור שאני רוצה לספר איננו עלילה מרגשת במיוחד, אלא תובנה נכונה שרכשתי בעקבות מקרה. רציתי לחלוק אותו עימכם בתקווה שעל יד כן יכופר לי - כך גם אולי אצליח למנוע מאחרים לשוב על הטעות שלי!...

* * *

עם המעבר ל"ישיבה גדולה" חלפה עלי תקופת הסתגלות ארוכה ולא קלה. ראשית כל, הסגנון שאפיין את הישיבה החדשה היה שונה ממה שהכרתי עד כה. גם כמות הבחורים האדירה די הפתיעה אותי - בהתחשב במקום הקטן והחמים ממנו הגעתי.

כבר בימים הראשונים הבנתי שעלי "לסנן" לעצמי את הבחורים הפוטנציאליים עבורי, שכן הקשת החברתית הייתה רחבה מאוד. רציתי לשהות בחברה שתועיל לי לעבודת השם וחלילה לא להיפך.

ואז פגשתי את יעקב!

הוא היה נראה בחור רציני לכל דבר ועניין. הגיע בזמן ל"סדר", למד כמו שצריך, התחשב, נהג ברגישות והכניס לבית המדרש כוון וני חשיבה חדשים בלימוד. בקיצור, בחור שכל ראש ישיבה היה מאחל לעצמו. יעקב עשה על כולם רושם טוב, וגם עלי. קיוויתי שאוכל לתפוס אותו כחברותא לסדר אחד, דבר שבוודאי יוכל לתרום לי רבות. ואכן, משאלתי התגשמה והפכנו לחברותא בסדר א' - מידי בוקר. הלימוד המשותף היה עבורי חוויה של ממש, עד ש...

עד שיעקב הוציא את הפלאפון מהכיס. למי שלא יודע נספר שבישיבות קיים איסור ברור להשתמש במכשירים סלולאריים. קל וחומר באמצע הסדר, ועל אחת כמה וכמה כשהמכשיר אינו כשר!

יהיו שיטענו: זה קטנוני להסיק מסקנות בנוגע לאישיותו של בחור על סמך החזקת פלאפון! אך אני חשתי שהתנפצה לי בועה גדולה בתוך הפנים. המחשבות החיוביות שהיו לי בקשר ליעקב התנדפו... וכל זאת למה? משום שפתאום גיליתי שבעצם מדובר בבחור "מזויף מתוכו". כזה שמשקיע בלימודים, משדר עסקים כרגיל - עד לפעם הבאה שהמכשיר מבשר לו שהגיע SMS...

לא הייתי איתו בקשר מספיק הדוק שאוכל לחדור לענייניו הפרטיים. אבל לעצמי הסקתי את המסקנה ש"נפלת" והשם שעזר עד עכשיו גם יעזור הלאה. החלטתי לשתוק ולהמתין לשעת הכושר בה הוא עצמו יפתח את הנושא, או ינסה להסביר את עצמו בדרך כלשהי.

המשכנו ללמוד כרגיל, כשמידי פעם מגוונים את ה"ריתחא" צלצל קל, או רטט מהיר, שעוקרים אותו ואותי מלב הסוגיה. אז היה מעביר את עיניו לכיוון המכשיר ומתקתק במקשים במהירות ובמימונות... יעקב אמנם התנצל על ההפרעות, אבל אלו לא הצליחו "להלחיס" את רצף הלימוד שנקטע.

התופעה הפריעה לי מאוד.

* * *

"תגיד!" רמזתי לבחור מבוגר בשעה שיעקב היה עסוק במכשיר שלו "מותר פה פלאפונים?" מה פתאום? - השיב בפליאה. "וודאי שלא! גם לא מכשירים כשרים!"